

GUJARAT UNIVERSITY

Estd. 1949

National Education Policy – 2020

GUJARAT UNIVERSITY

SOCIOLOGY: BOARD OF STUDIES

SYLLABUS

B.A. SEMESTER: I & II

(Major, Minor & Multidisciplinary Course)

INDEX

SEMESTER	Paper Code	Major/Minor/ Multidisciplinary	Title of Paper	Page No.
I	SOC – DSCM & MI : 101	Major & Minor	સમાજશાસ્ત્રનો પરિચય	03
	SOC – DSCM & MI : 101	Major & Minor	Introduction to Sociology	06
	SOC – DSCM & MI : 102	Major & Minor	ભારતીય સામાજિક સંસ્થાઓ	09
	SOC – DSCM & MI : 102	Major & Minor	Indian Social Institutions	12
	SOC – MD : 101	Multidisciplinary	ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સમુદાય	15
	SOC – MD : 101	Multidisciplinary	Indian Culture and Community	18
II	SOC – DSCM & MI : 201	Major & Minor	સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર	21
	SOC – DSCM & MI : 201	Major & Minor	General Sociology	24
	SOC – DSCM & MI : 202	Major & Minor	ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ	27
	SOC – DSCM & MI : 202	Major & Minor	Indian Society and Culture	30
	SOC – MD : 201	Multidisciplinary	વસ્તી અને સમાજ	33
	SOC – MD : 201	Multidisciplinary	Demography and Society	36

બી.એ. સેમેસ્ટર -૧

સમાજશાસ્ત્ર

પેપર કોડ SOC – DSCM & MI – 101 (Major & Minor)

સમાજશાસ્ત્રનો પરિચય

હેતુઓ	(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં સમાજશાસ્ત્ર વિષયનો પરિચય કેળવવો
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની મૂળભૂત વિભાવનાઓ અંગેની સમજ કેળવવી
ફલશ્રુતિ	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયના ઉદભવ અને વિકાસની પ્રક્રિયા જાણશે.
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની પરિભાષાથી અવગત થશે.
	(૩) વિદ્યાર્થીઓમાં આંતરવિદ્યાશાખાકીય અભિગમ કેળવાશે

	યુનિટ - ૧ : સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ અને સ્વરૂપ (સમયગાળો : ૧૨ કલાક)
૧.૧	સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને ઉદભવ
૧.૨	સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ (સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે)
૧.૩	સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર
૧.૪	સમાજશાસ્ત્રનો અન્ય સામાજિક વિજ્ઞાનો સાથે સંબંધ (માનવશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન અને ઇતિહાસ)

	યુનિટ - ૨ : ભારતમાં સમાજશાસ્ત્ર (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૨.૧	ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ અને વિકાસ
૨.૨	ગુજરાતમાં સમાજશાસ્ત્ર (૧૯૬૦ પછીનું)
૨.૩	સમાજશાસ્ત્રની વ્યવહારુ ઉપયોગિતા
૨.૪	સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્ત્વ

	યુનિટ - ૩ : સમાજશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો- ૧ (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૩.૧	વ્યક્તિ અને સમાજ અર્થ- લક્ષણો - તફાવત
૩.૨	મંડળ અને સામાજિક સંસ્થા અર્થ- લક્ષણો - તફાવત

3.3	સામાજિક જૂથ અને જમાવ અર્થ- લક્ષણો - તફાવત
3.4	સામાજિક દરજ્જો અને સામાજિક ભૂ મિકા અર્થ લક્ષણો - તફાવત

	યુનિટ ૪ : સમાજશાસ્ત્રના મૂળભૂ ત ખ્યાલો- ૨ (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૪.૧	સામાજિક સ્તરીકરણનો અર્થ - લક્ષણો
૪.૨	સામાજિક સ્તરીકરણના પ્રકારો
૪.૩	સામાજિક ગતિશીલતા અર્થ - લક્ષણો અને પ્રકાર
૪.૪	સામાજિક ગતિશીલતા પર અસર કરતા પરિબળો

REFERENCES :	
1	Alex Inkeles. (1964) : 'What is Sociology ? An introduction to the Discipline and Profession'. Prentice Hall Inc.
2	Davis Kingsley. (1961) : 'Human society'. Macmillan Co.
3	Harlambos. M. (1998) : 'Sociology : Themes and perspectives'. New Delhi, Oxford Uni. Press.
4	Horton and Hunt (1964) : 'Sociology'. Macgraw Hill Book Co.
5	Jayaram N. (1998) : 'Introductory sociology'. Madras, Macmillan India.
6	Johnson Harry. (1995) : 'A systematic introduction'. New Delhi, Allied Publisher
7	Rawat H. K. (2007) : 'Basic concepts'. Rawat Publications, New Delhi.
8	Scott. (2005) : 'Oxford Dictionary of Sociology'. Rawat Publications, Delhi.
9	Sharma K. L. : Social Stratification and Mobility, Rawat Publication, New Delhi
10	Ward L. F. : Outlines of Sociology, The Macmillan Company, London
11	આહૂજા રામ - ભારતીય સમાજ, રાવત પબ્લિકેશન, નઈ દિલ્લી
12	આહૂજા રામ ઓર આહૂજા મુકેશ- સમાજશાસ્ત્ર : વિવેચના ઇવં પરિપ્રેક્ષ્ય
13	રાવત હરિકૃષ્ણ - સમાજશાસ્ત્રીય વિશ્વકોશ, રાવત પબ્લિકેશન, નઈ દિલ્લી
14	શર્મા રામનાથ, શર્મા રાજેન્દ્રકુમાર (1996), સામાજિક પરિવર્તન ઓર સામાજિક નિયંત્રણ, ઇટલાંટિક પબ્લિશર્સ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, નઈ દિલ્લી
15	શ્રીનિવાસ ઇમ.ઇન.(1992), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન,

16	દુબે શ્યામચરણ (૧૯૯૫) : અનુ. પંડિત હર્ષિદા, 'ભારતીય સમાજ', નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, દિલ્હી
17	દેસાઈ એ. આર. (૧૯૬૦) 'સમાજ ખંડ' : ભાગ ૧ થી ૪, ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
18	જોશી વિદ્યુત (૧૯૯૭) 'પારિભાષિક કોશ-સમાજશાસ્ત્ર', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
19	જાની ગૌરાંગ, ત્રિવેદી નલિની (૨૦૦૮), 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ', ખંડ - ૨૨ અને ૨૩, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ
20	પટેલ તારા (૧૯૫૯) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મૂળતત્ત્વો', ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
21	પરીખ રતુભાઈ (૧૯૫૬) 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા', શ્રી પોપ્યુલર પબ્લિશિંગ હાઉસ, સુરત
22	પરમાર વાચ.એ., 'સામાજિક સ્તરરચના', પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત
23	શાહ જેઠાલાલ (૧૯૫૨) 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા', એસ.એન.ડી.ટી. મહિલા વિદ્યાલય, મુંબઈ
24	મોરિસ જિન્સબર્ગ (અનુવાદક: ઉષા શશિકાન્ત કાન્હેરે) : 'સમાજશાસ્ત્ર', ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
25	E. Resources https://edge.sagepub.com/ritzerintro4e https://www.tnteu.ac.in/pdf/library/11%20The_basics_of_sociology.pdf https://rgu.ac.in/wp-content/uploads/2021/02/Download_636.pdf http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)

B. A Semester - I

Sociology

Paper Code: SOC - DSCM & MI – 101 (Major & Minor)

Introduction to Sociology

Objectives	(1) To introduce Students to the Sociology as a subject
	(2) Students develop an understanding of basic concepts of Sociology
Outcome	(1) Students will be familiar with the Social processes of the Sociology subject
	(2) Students will know the terminology of Sociology
	(3) Students will develop Interdisciplinary approach

	Unit – I : Origin and Nature of Sociology	(Duration: 12 Hours)
1.1	Meaning and Origin of Sociology	
1.2	Nature of Sociology (Sociology as a Social Science)	
1.3	Subject matter of Sociology	
1.4	Relation of Sociology to other Social Sciences (Anthropology, Psychology, History)	

	Unit – II : Sociology in India	(Duration : 11 Hours)
2.1	Origin and Development of Sociology in India.	
2.2	Sociology in Gujarat (After 1960)	
2.3	Practical utility of Sociology	
2.4	Importance of Sociology	

	Unit – III : Basic Concept of Sociology – 1	(Duration : 11 Hours)
3.1	Individual and Society – Meaning, Characteristics and Differences	

3.2	Association and Social Institute – Meaning ,Characteristics and Differences
3.3	Social Group and Aggregate – Meaning, Characteristics and Differences
3.4	Social Status and Social Role – Meaning, Characteristics and Differences

	Unit – IV : Basic Concept of Sociology - 2	(Duration : 11 Hours)
4.1	Social Stratification – Meaning and Characteristics	
4.2	Types of Social Stratification	
4.3	Social Mobility – Meaning, Characteristics and Types	
4.4	Affecting factors of Social Mobility	

REFERENCES :	
1	Alex Inkeles. (1964) : ‘What is Sociology ? An introduction to the Discipline and Profession’. Prentice Hall Inc.
2	Davis Kingsley. (1961) : ‘Human society’. Macmillan Co.
3	Harlambos. M. (1998) : ‘Sociology : Themes and perspectives’. New Delhi, Oxford Uni. Press.
4	Horton and Hunt (1964) : ‘Sociology’. Macgraw Hill Book Co.
5	Jayaram N. (1998) : ‘Introductory sociology’. Madras, Macmillan India.
6	Johnson Harry. (1995) : ‘A systematic introduction’. New Delhi, Allied Publisher
7	Rawat H. K. (2007) : ‘Basic concepts’. Rawat Publications, New Delhi.
8	Scott. (2005) : ‘Oxford Dictionary of Sociology’. Rawat Publications, Delhi.
9	Sharma K. L. : Social Stratification and Mobility, Rawat Publication, New Delhi
10	Ward L. F. : Outlines of Sociology, The Macmillan Company, London
11	आहूजा राम - भारतीय समाज, रावत पब्लिकेशन, नई दिल्ली
12	आहूजा राम और आहूजा मुकेश- समाजशास्त्र : विवेचना एवं परिप्रेक्ष्य
13	रावत हरिकृष्ण - समाजशास्त्रीय विश्वकोश, रावत पब्लिकेशन, नई दिल्ली
14	शर्मा रामनाथ, शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996), सामाजिक परिवर्तन और सामाजिक

	નિયંત્રણ, ઇટલાંટિક પબ્લિશર્સ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, નઈ દિલ્લી
15	શ્રીનિવાસ ઇ.એન.(1992), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન,
16	દુબે શ્યામચરણ (૧૯૯૫) : અનુ. પંડિત હર્ષિદા, 'ભારતીય સમાજ', નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, દિલ્હી
17	દેસાઈ એ. આર. (૧૯૬૦) 'સમાજ ખંડ' : ભાગ ૧ થી ૪, ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
18	જોશી વિદ્યુત (૧૯૯૭) 'પારિભાષિક કોશ-સમાજશાસ્ત્ર', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
19	જાની ગૌરાંગ ત્રિવેદી નલિની (૨૦૦૮), 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ', ખંડ - ૨૨ અને ૨૩, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ
20	પટેલ તારા (૧૯૫૯) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મૂળતત્ત્વો', ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
21	પરીખ રતુભાઈ (૧૯૫૬) 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા', શ્રી પોપ્યુલર પબ્લિશિંગ હાઉસ સુરત
22	પરમાર વા.એ., 'સામાજિક સ્તરરચના', પોપ્યુલર પ્રકાશન સુરત
23	શાહ જેઠાલાલ (૧૯૫૨) 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા', એસ.એન.ડી.ટી. મહિલા વિદ્યાલય, મુંબઈ
24	મોરિસ જિન્સબર્ગ (અનુવાદક: ઉષા શશિકાન્ત કાન્હેરે) : 'સમાજશાસ્ત્ર', ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
25	E. Resources https://edge.sagepub.com/ritzerintro4e https://www.tnteu.ac.in/pdf/library/11%20The_basics_of_sociology.pdf https://rgu.ac.in/wp-content/uploads/2021/02/Download_636.pdf http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)

બી.એ. સેમેસ્ટર -૧

સમાજશાસ્ત્ર

પેપર કોડ SOC – DSCM & MI – 102 (Major & Minor)

ભારતીય સામાજિક સંસ્થાઓ

હેતુઓ	(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય સમાજ અને સંસ્થાઓ અંગે સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવાય
	(૨) વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય સામાજિક સંસ્થાઓની ભૂમિકા અંગેનો પરિચય કેળવાય
ફલશ્રુતિ	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સામાજિક સંસ્થાઓની રચના અને કાર્યોથી માહિતગાર થશે.
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સમાજની વિવિધ સંસ્થાઓના કાર્યો અને તેમાં આવી રહેલા પરિવર્તનોથી પરિચિત થશે.

	યુનિટ - ૧: જ્ઞાતિ સંસ્થા	(સમયગાળો : ૧૨ કલાક)
૧.૧	જ્ઞાતિનો અર્થ, ઉદ્ભવ અને લક્ષણો	
૧.૨	જ્ઞાતિ અને સામાજિક સમસ્યાઓ (જ્ઞાતિ સંઘર્ષ, અસ્પૃશ્યતા)	
૧.૩	વર્તમાન સમયમાં જ્ઞાતિ સંસ્થામાં આવેલા પરિવર્તનો	
૧.૪	ગુજરાતમાં જ્ઞાતિઓ	

	યુનિટ - ૨: લગ્ન સંસ્થા	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૨.૧	લગ્નનો અર્થ - લક્ષણો	
૨.૨	લગ્નના પ્રકારો (હિંદુશાસ્ત્રો પ્રમાણે)	
૨.૩	લગ્ન પરના નિયંત્રણો (અંતર્લગ્ન-બર્હિલગ્ન)	
૨.૪	વર્તમાન સમયમાં લગ્ન સંસ્થામાં આવેલા પરિવર્તનો	

	યુનિટ - ૩: કુટુંબ સંસ્થા	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૩.૧	કુટુંબનો અર્થ અને લક્ષણો	

3.2	કુટુંબના પ્રકારો
3.3	કુટુંબના કાર્યો
3.4	વર્તમાન સમયમાં કુટુંબ સંસ્થામાં આવેલા પરિવર્તનો

	યુનિટ - ૪: શિક્ષણ સંસ્થા	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૪.૧	શિક્ષણનો અર્થ અને કાર્યો	
૪.૨	શિક્ષણ એક સામાજિક સંસ્થા તરીકે	
૪.૩	શિક્ષણ અને રોજગાર	
૪.૪	શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન	

REFERENCES :	
1	Atal Yogesh : “Changing India Society”. Rawat Publication, New Delhi 2008
2	Ahuja Ram : “Indian Social System”. Rawat Publication, Jaipur, 1994
3	Davis Kingsley: “Human Society”. The Macmillan Company New York - 1969
4	Mukhrjee Radha Kamal : “The Horizons At Marriage”. Asia Publishing House, New Delhi, 1957
5	આહુજા રામ, આહુજા મુકેશ (2008), સમાજશાસ્ત્ર વિચેચના એવં પરિપ્રેક્ષ્ય, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
6	શ્રીનિવાસ એમ.એન. (1992), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન, દિલ્હી
7	વાજપેયી અનુરાગ (2009), ભારતીય સમાજ એવં સંસ્કૃતિ, રાજ પબ્લિસિંગ હાઉસ, જયપુર
8	શર્મા શિપ્રા (2011), ભારતીય સમાજ, રિતુ પબ્લિકેશન્સ, જયપુર
9	શર્મા રામનાથ, શર્મા રાજેન્દ્રકુમાર (1996), ભારતીય સમાજ, સંસ્થાએ ઓર સંસ્કૃતિ, એટલાંટિક પબ્લિશર્સ એન્ડ ડિસ્ટ્રિબ્યુટર્સ, નઈ દિલ્લી.
10	દોશી એસ.એલ. : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, નેશનલ પબ્લિકેશન, જયપુર - 1978
11	શ્રીનિવાસ એમ.એન. (1992), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન, દિલ્હી

12	જી. એચ. હદ્દન : ભારતમાં જ્ઞાતિસંસ્થા ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન ૧૯૬૮
13	દોશી હરિશ : લઝ્ન અને કુટુંબ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ, ૧૯૮૬
14	પટેલ તારાબહેન : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ૧૯૬૩
15	વાઘેલા અનિલ એસ. : લઝ્ન, કુટુંબ અને સગપણ (રક્ત) સંબંધ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ, ૨૦૦૫
16	શાહ બુદ્ધિશંકર વી - શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ.
17	દેશમુખ સીતારામ – મૂલ્ય શિક્ષણ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
18	<p>E. Resources:</p> <p>http://ebooks.lpu.de.in/arts/ba/year_1/DSOC102_SOCIAL_INSTITUTIONS_ENGLISH.pdf</p> <p>https://ncert.nic.in/textbook/pdf/lesy103.pdf</p> <p>https://library.ashoka.edu.in/e-resources/free-e-resources-for-sociology/</p> <p>http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/(Sociology)</p>

B. A Semester - I

Sociology

Paper Code: SOC - DSCM & MI – 102 (Major & Minor)

Indian Social Institutions

Objectives	(1) To develop sociological understanding of Indian Society and its Institutions.
	(2) To acquaint the Students with the role of Indian Social Institutions.
Outcome	(1) Students will be aware of the Structure and functions of Social Institutions
	(2) Students will be familiar with the change came in to institutions of Indian Society

	Unit – I : Caste Institution (Duration : 12 Hours)
1.1	Meaning, Origin and Characteristics of Caste.
1.2	Caste and Social Problems (Caste Conflict, Untouchability)
1.3	Changes in Caste Institution in present times
1.4	Castes in Gujarat

	Unit – II : Marriage Institution (Duration : 11 Hours)
2.1	Meaning and Characteristics of Marriage
2.2	Types of Marriage (According to Hindu Shastra)
2.3	Restrictions on Marriage (Endogamy and Exogamy)
2.4	Changes in Marriage Institution in present times

	Unit – III : Family Institution (Duration : 11 Hours)
3.1	Meaning and Characteristics of Family

3.2	Types of Family
3.3	Functions of Family
3.4	Changes in Family Institution in present times

	Unit – IV : Education Institution	(Duration : 11 Hours)
4.1	Education – Meaning and Function	
4.2	Education - as a Social institution	
4.3	Education and Employment	
4.4	Education and Social Change	

REFERENCES :	
1	Atal Yogeshh : “Changing India Society”. Rawat Publication, New Delhi 2008
2	Ahuja Ram : “Indian Social System”. Rawat Publication, Jaipur, 1994
3	Davis Kingsley: “Human Society”. The Macmillan Company New York - 1969
4	Mukhrjee Radha Kamal : “The Horizone At Marriage”. Asia Publishing House, New Delhi, 1957
5	आहुजा राम, आहुजा मुकेश (2008), समाजशास्त्र विचेचना एवं परिप्रेक्ष्य, रावत पब्लिकेशन, जयपुर
6	श्रीनिवास एम.एन. (1992), आधुनिक भारत में सामाजिक परिवर्तन, राजकमल प्रकाशन, दिल्ली
7	वाजपेयी अनुराग (2009), भारतीय समाज एवं संस्कृति, राज पब्लिसिंग हाउस, जयपुर
8	शर्मा शिप्रा (2011), भारतीय समाज, रितु पब्लिकेशन्स, जयपुर
9	शर्मा रामनाथ, शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996), भारतीय समाज, संस्थाए और संस्कृति, एटलांटिक पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नई दिल्ली.

10	दोशी एस.एल. : भारतीय सामाजिक व्यवस्था, नेशनल पब्लिकेशन, जयपुर - 1978
11	श्रीनिवास एम.एन. (1992), आधुनिक भारत में सामाजिक परिवर्तन, राजकमल प्रकाशन, दिल्ली
12	જી. એચ. હટ્ટન : ભારતમાં જ્ઞાતિસંસ્થા, ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન ૧૯૬૮
13	દોશી હરિશ : લઝ્ન અને કુટુંબ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ, ૧૯૮૬
14	પટેલ તારાબહેન : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, ૧૯૬૩
15	વાઘેલા અનિલ એસ. : લઝ્ન, કુટુંબ અને સગપણ (રક્ત) સંબંધ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૨૦૦૫
16	શાહ બુદ્ધિશંદ્ર વી - શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ.
17	દેશમુખ સીતારામ - મૂલ્ય શિક્ષણ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
18	<p>E. Resources:</p> <p>http://ebooks.lpu.de.in/arts/ba/year_1/DSOC102_SOCIAL_INSTITUTIONS_ENGLISH.pdf</p> <p>https://ncert.nic.in/textbook/pdf/lesy103.pdf</p> <p>https://library.ashoka.edu.in/e-resources/free-e-resources-for-sociology/</p> <p>http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/(Sociology)</p>

બી.એ. સેમેસ્ટર -૧

સમાજશાસ્ત્ર

પેપર કોડ SOC – MD – 101 (Multidisciplinary)

ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સમુદાય

હેતુ ઓ	(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સમુદાય અંગે સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવાય
	(૨) વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સંસ્કૃતિ અને તેના વારસા અંગેનો પરિચય કેળવાય.
ફલશ્રુતિ	(૧) વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સંસ્કૃતિથી માહિતગાર થશે
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સમાજના વિવિધ સમુદાયોથી પરિચિત થશે

	યુનિટ - ૧ : ભારતીય સંસ્કૃતિ	(સમયગાળો : ૧૨ કલાક)
૧.૧	સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો	
૧.૨	ભારતીય સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો	
૧.૩	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો	
૧.૪	ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો	

	યુનિટ - ૨ : ગ્રામીણ સમુદાય	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૨.૧	ગ્રામીણ સમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો	
૨.૨	ગ્રામીણ જીવન નિર્વાહની રીતો	
૨.૩	પંચાયતી રાજનું માળખું અને અસરો	
૨.૪	ભારતીય ગ્રામીણ સમુદાયમાં આવેલા પરિવર્તન	

	યુનિટ - ૩ : નગર સમુદાય	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૩.૧	નગર સમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો	
૩.૨	ભારતના નગર સમુદાયની સમસ્યાઓનું સ્વરૂપ (પ્રદૂષણ, ગંદાવસવાટો, અપરાધ)	
૩.૨	ભારતીય નગર સમુદાયમાં આવેલા પરિવર્તનો	
૩.૪	અમદાવાદ – એક હેરિટેજ સિટી (સાંસ્કૃતિક વિરાસત) તરીકે	

	યુનિટ - ૪ : આદિવાસી સમુદાય	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૪.૧	આદિવાસી સમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો	
૪.૨	આદિવાસી જીવનનિર્વાહની રીતો	
૪.૩	આદિવાસી સમુદાયની સમસ્યાઓ	
૪.૪	આદિવાસી સમુદાયમાં પરિવર્તન	

REFERENCES :	
1	Chitambar J.B, Rural Sociology, An Analysis of Contemporary Rural life
2	Dubey S.C, Indian Village
3	Dubey S.C, India's changing Villages
4	Hiramani A.B, Social Change in Rural India
5	Srinivas M.N , India's Village
6	આહુ જા રામ, આહુ જા મુકેશ (2008), સમાજશાસ્ત્ર વિચેચના એવં પરિપ્રેક્ષ્ય, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
7	શ્રીનિવાસ એમ.એન. (1992), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન, દિલ્હી
8	વાજપેયી અનુરાગ (2009), ભારતીય સમાજ એવં સંસ્કૃતિ, રાજ પબ્લિસિંગ હાઉસ, જયપુર
9	શર્મા શિપ્રા (2011), ભારતીય સમાજ, રિતુ પબ્લિકેશન્સ, જયપુર
10	શર્મા રામનાથ, શર્મા રાજેન્દ્રકુમાર (1996), ભારતીય સમાજ, સંસ્થાએ ઓર સંસ્કૃતિ, એટલાંટિક પબ્લિશર્સ એન્ડ ડિસ્ટ્રિબ્યુટર્સ, નઈ દિલ્લી.
11	શર્મા કે.એલ (2010), ભારતીય સામાજિક સંરચના એવં પરિવર્તન, રાવત પબ્લિકેશન્સ, જયપુર
12	શર્મા સુરેન્દ્રકુમાર (2011), ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, ડિસ્કવરી પબ્લિશિંગ હાઉસ, નઈ દિલ્લી
13	ચતુર્વેદી વિનાયક, (2011), ગ્રામીણ વિકાસ, પ્રિજમ બુક્સ, જયપુર
14	દેસાઈ અક્ષયકુમાર, ભારતમાં ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર

15	દેસાઈ અક્ષયકુમાર, ભારતીય નગર
16	દેસાઈ અક્ષય – દેસાઈ નીરા (સંપાદન) ભારતીય નગર
17	દોશી હરીશ, નગર સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
18	પરીખ પ્રવિણચંદ્ર ભારતીય સંસ્કૃતિ સ્વરૂપ અને વિકાસ પરીખ પ્રવિણચંદ્ર ભારતનો સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ
19	પટેલ માણેક 'સેતુ', અમદાવાદ ગૌરવગાથા, ગુજર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય અમદાવાદ
20	પટેલ માણેક 'સેતુ' અમદાવાદની પોળો અને પરાં, ગુજર પ્રકાશન, અમદાવાદ
21	અટલ યોગેશ, આદિવાસી ભારત (હિન્દી)
22	શાહ વિમલ, ગુજરાતના આદિવાસીઓ
23	શાહ વિમલ, આદિવાસીઓના પ્રશ્નો
24	ભદ્ર ગૌરીશંકર, ભારતીય સંસ્કૃતિ – એક સમાજશાસ્ત્રીય સમીક્ષા (હિન્દી)
25	પંડ્યા ગૌરીશંકર મસવી મુસ્તાઅલી, પરિવર્તન પામતાં ગુજરાતના આદિવાસી ગામો
26	E. Resources: http://ebooks.lpude.in/arts/ba/year_1/DSOC102_SOCIAL_INSTITUTIONS_ENGLISH.pdf https://ncert.nic.in/textbook/pdf/lesy103.pdf https://library.ashoka.edu.in/e-resources/free-e-resources-for-sociology/ http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)

B. A Semester - I
Sociology
Paper Code: SOC – MD – 101 (Multidisciplinary)
Indian Culture and Community

Objectives	(1) To develop Sociological understanding of Indian Culture and Community in the Students.
	(2) To acquaint Students with Indian Culture and its Heritage.
Outcome	(1) Students will be aware of Indian culture.
	(2) Students will be exposed to Various Communities of Indian Society.

	Unit - I : Indian Culture	(Duration : 12 Hours)
1.1	Culture - Meaning and Characteristics	
1.2	Indian Culture - Meaning and Characteristics	
1.2	Cultural Heritage of India	
1.4	Cultural Heritage of Gujarat	

	Unit - II : Rural Community	(Duration : 11 Hours)
2.1	Meaning and Characteristics of Rural Community	
2.2	Livelihood methods of Rural Community	
2.3	Panchayati Raj (Structure and Impact)	
2.4	Social Changes Occurred in Rural Community.	

	Unit – III : Urban Community	(Duration : 11 Hours)
3.1	Meaning and Characteristics of Urban Community.	
3.2	Problems of Urban Society (Pollution, Slums, Crime)	
3.3	Changes Occurred in Urban Community	
3.4	Ahmedabad as a Heritage City	

	Unit – IV : Tribal Community (Duration : 11 Hours)
4.1	Meaning and Characteristics of Tribal Community
4.2	Livelihood methods of Tribal Community
4.3	Problems of Tribal Community
4.4	Change in Tribal Community

REFERENCES :	
1	Chitambar J.B, Rural Sociology, An Analysis of Contemporary Rural life
2	Dubey S.C, Indian Village
3	Dubey S.C, India's changing Villages
4	Hiramani A.B, Social Change in Rural India
5	Srinivas M.N , India's Village
6	आहुजा राम, आहुजा मुकेश (2008), समाजशास्त्र विवेचना एवं परिप्रेक्ष्य, रावत पब्लिकेशन, जयपुर
7	श्रीनिवास एम.एन. (1992), आधुनिक भारत में सामाजिक परिवर्तन, राजकमल प्रकाशन, दिल्ली
8	वाजपेयी अनुराग (2009), भारतीय समाज एवं संस्कृति, राज पब्लिसिंग हाउस, जयपुर
9	शर्मा शिप्रा (2011), भारतीय समाज, रितु पब्लिकेशन, जयपुर
10	शर्मा रामनाथ, शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996), भारतीय समाज, संस्थाएँ और संस्कृति, एटलांटिक पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नई दिल्ली.
11	शर्मा के.एल (2010), भारतीय सामाजिक संरचना एवं परिवर्तन, रावत पब्लिकेशन, जयपुर
12	शर्मा सुरेन्द्रकुमार (2011), ग्रामीण समाजशास्त्र, डिस्कवरी पब्लिशिंग हाउस, नई दिल्ली
13	चतुर्वेदी विनायक, (2011), ग्रामीण विकास, प्रिज्म बुक्स, जयपुर

14	દેસાઈ અક્ષયકુમાર, ભારતમાં ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર
15	દેસાઈ અક્ષયકુમાર, ભારતીય નગર
16	દેસાઈ અક્ષય - દેસાઈ નીરા (સંપાદન) ભારતીય નગર
17	દોશી હરીશ, નગર સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
18	પરીખ પ્રવિણચંદ્ર ભારતીય સંસ્કૃતિ સ્વરૂપ અને વિકાસ પરીખ પ્રવિણચંદ્ર ભારતનો સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ
19	પટેલ માણેક 'સેતુ', અમદાવાદ ગૌરવગાથા, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય અમદાવાદ
20	પટેલ માણેક 'સેતુ' અમદાવાદની પોળો અને પરાં, ગુર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ
21	અટલ યોગેશ, આદિવાસી ભારત (હિન્દી)
22	શાહ વિમલ, ગુજરાતના આદિવાસીઓ
23	શાહ વિમલ, આદિવાસીઓના પ્રશ્નો
24	ભદ્ર ગૌરીશંકર, ભારતીય સંસ્કૃતિ - એક સમાજશાસ્ત્રીય સમીક્ષા (હિન્દી)
25	પંડ્યા ગૌરીશંકર મસવી મુસ્તાઅલી, પરિવર્તન પામતાં ગુજરાતના આદિવાસી ગામો
26	E. Resources: http://ebooks.lpude.in/arts/ba/year_1/DSOC102_SOCIAL_INSTITUTIONS_ENGLISH.pdf https://ncert.nic.in/textbook/pdf/lesy103.pdf https://library.ashoka.edu.in/e-resources/free-e-resources-for-sociology/ http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)

બી.એ. સેમેસ્ટર ૨

સમાજશાસ્ત્ર

પેપર કોડ : SOC – DSCM & MI : 201 (Major & Minor)

સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર

હેતુઓ	(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં સમાજશાસ્ત્ર વિષયની મૂળભૂત વિભાવનાઓ અંગે સમજ કેળવાય.
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની સામાજિક પ્રક્રિયાઓ વિશે સમજ કેળવે.
ફલશ્રુતિ	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની પરિભાષા શીખશે.
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્ર વિષયની સામાજિક પ્રક્રિયાઓથી પરિચિત થશે.

	યુનિટ ૧ : સામાજિક ક્રિયા અને સામાજિક આંતરક્રિયા (સમયગાળો : ૧૨ કલાક)
૧.૧	સામાજિક ક્રિયાનો અર્થ અને તત્ત્વો
૧.૨	સામાજિક આંતરક્રિયા – વિભાવના અને ખાસિયતો
૧.૩	સામાજિક આંતરક્રિયાનું સ્વરૂપ - સહકાર અને સમાયોજન
૧.૪	સામાજિક આંતરક્રિયાનું સ્વરૂપ – સંઘર્ષ અને સ્પર્ધા

	યુનિટ ૨ : સામાજીકરણ (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૨.૧	સામાજીકરણ – અર્થ અને સામાજીકરણ એક પ્રક્રિયા તરીકે
૨.૨	સામાજીકરણની એજન્સીઓ – કુટુંબ અને શાળા
૨.૩	સામાજીકરણની એજન્સીઓ – સમકક્ષ જૂથો અને માસમિડિયા
૨.૪	સામાજીકરણનું મહત્ત્વ

	યુનિટ ૩ : સામાજિક નિયંત્રણ (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૩.૧	સામાજિક નિયંત્રણ – અર્થ અને લક્ષણો
૩.૨	સામાજિક નિયંત્રણનું મહત્ત્વ
૩.૩	સામાજિક નિયંત્રણની ઔપચારિક રીત – કાનૂન
૩.૪	સામાજિક નિયંત્રણની અનૌપચારિક રીત – રિવાજ અને ફેશન

	યુનિટ ૪ : સામાજિક પરિવર્તન	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૪.૧	સામાજિક પરિવર્તન – અર્થ અને ખાસિયતો	
૪.૨	આધુનિક સામાજિક પરિવર્તનની ખાસિયતો	
૪.૩	સામાજિક પરિવર્તન સંબંધિત ખ્યાલો- સામાજિક ઉત્ક્રાંતિ, સામાજિક ક્રાંતિ	
૪.૪	સામાજિક પરિવર્તન સંબંધિત ખ્યાલો- સામાજિક વિકાસ અને સામાજિક પ્રગતિ	

REFERENCES :		
1	Alex Inkeles (1964):‘What is Sociology? An introduction to the Discipline and Profession’ Prentice Hall Inc.	
2	Davis Kingsley.(1961):‘Human Society’ Mac Milan Co.	
3	Haralambos M. (1998):‘Sociology: Themes and perspectives’ New Delhi, Oxford University, Press.	
4	Horton and Hunt (1964): ‘Sociology’ Mcgraw Hill Book Co.	
5	Jayaram N.(1998): ‘Introductory sociology’ Madras, Macmillan India.	
6	Johnson Harry. (1995) : ‘A systematic introduction’ New Delhi, Allied Publisher	
7	Rawat H. K.(2007): ‘Basic concepts’ Rawat Publications, New Delhi.	
8	Scott (2005): ‘Oxford Dictionary of Sociology’, Rawat Publications, New Delhi.	
9	આહુ જા રામ - ભારતીય સમાજ, રાવત પબ્લિકેશન, નई દિલ્લી	
10	રાવત હરિકૃષ્ણ - સમાજશાસ્ત્રીય વિશ્વકોશ, રાવત પબ્લિકેશન, નई દિલ્લી	
11	શર્મા રામનાથ, શર્મા રાજેન્દ્રકુમાર (1996), સામાજિક પરિવર્તન ઓર સામાજિક નિયંત્રણ, ઇટલાંટિક પબ્લિશર્સ ઇન્ડ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ, નई દિલ્લી	
12	શ્રીનિવાસ ઇમ.ઇન.(1992), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન, દિલ્લી.	
13	દુબે શ્યામચરણ (૧૯૯૫) : અનુ. પંડિત હર્ષિદા, ‘ભારતીય સમાજ’, નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, નવી દિલ્હી	
14	દેસાઈ એ. આર. (૧૯૬૦) : ‘સમાજ ખંડ’: ભાગ ૧ થી ૪, ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ	

15	જોશી વિદ્યુત (૧૯૯૭) 'પારિભાષિક કોશ - સમાજશાસ્ત્ર', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
16	જાની ગૌરાંગ ત્રિવેદી નલિની (૨૦૦૮), 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ', ખંડ - ૨૨-૨૩, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ
17	પટેલ તારા (૧૯૫૯) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મૂળતત્ત્વો ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
18	પરીખ રતુભાઈ (૧૯૫૬) 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા', શ્રી પોપ્યુલર પબ્લિશિંગ હાઉસ, સુરત
19	પરમાર વાચ.એ., 'સામાજિક સ્તરરચના', પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત
20	શાહ જેઠાલાલ (૧૯૫૨) 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા', એસ.એન.ડી.ટી. મહિલા વિદ્યાલય, મુંબઈ
21	<p>E. Resources</p> <p>https://edge.sagepub.com/ritzerintro4e</p> <p>https://www.tnteu.ac.in/pdf/library/11%20The_basics_of_sociology.pdf</p> <p>https://rgu.ac.in/wp-content/uploads/2021/02/Download_636.pdf</p> <p>http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)</p>

B.A. SEMESTER : 2

SOCIOLOGY

Paper Code : SOC – DSCM & MI - 201 (Major & Minor)

General Sociology

Objectives	(1) Student's understanding of the basic concepts of the Sociology.
	(2) Students gain an understanding of the social processes of the sociology subject.
Outcome	(1) Students learn the terminology of the subject of sociology.
	(2) Students will become familiar with the social process of the sociology subject.

	Unit 1 : Social Action and Social Interaction	(Duration : 12 Hours)
1.1	Meaning and Elements of Social Action	
1.2	Definition and Characteristics of Social Interaction	
1.3	The Form of Social Interaction : Co – operation, Adjustment	
1.4	The Form of Social Interaction : Competition , Conflict	

	Unit : 2 Socialization	(Duration : 11 Hours)
2.1	Meaning of Socialization, Socialization as a Process – Meaning and Agencies	
2.2	Family and School are Agencies of Socialization	
2.3	Peer group and Mass Media are Agencies of Socialization	
2.4	Importance of Socialization	

	Unit : 3 Social Control	(Duration : 11 Hours)
3.1	Meaning and Characteristics of Social Control	
3.2	Importance of Social Control	
3.3	Law as s Formal way of Social Control	
3.4	Customs and Fashion are Informal ways of Social Control	

	Unit : 4 Social Change (Duration : 11 Hours)
4.1	Meaning and Characteristics of Social change
4.2	Meaning and Characteristics of Modern Social change
4.3	Social Evolution and Social Revolution : Concepts to Social change
4.4	Social Development and Social Progress : Concepts of Social Change

REFERENCES :	
1	Alex Inkeles (1964):‘What is Sociology? An introduction to the Discipline and Profession’ Prentice Hall Inc.
2	Davis Kingsley.(1961):‘Human Society’ Mac Milan Co.
3	Haralambos M. (1998):‘Sociology: Themes and perspectives’ New Delhi, Oxford University, Press.
4	Horton and Hunt (1964): ‘Sociology’ Mcgraw Hill Book Co.
5	Jayaram N.(1998): ‘Introductory sociology’ Madras, Macmillan India.
6	Johnson Harry. (1995) : ‘A systematic introduction’ New Delhi, Allied Publisher
7	Rawat H. K.(2007): ‘Basic concepts’ Rawat Publications, New Delhi.
8	Scott (2005): ‘Oxford Dictionary of Sociology’, Rawat Publications, New Delhi.
9	आहुजा राम - भारतीय समाज, रावत पब्लिकेशन, नई दिल्ली
10	रावत हरिकृष्ण - समाजशास्त्रीय विश्वकोश, रावत पब्लिकेशन, नई दिल्ली
11	शर्मा रामनाथ, शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996), सामाजिक परिवर्तन और सामाजिक नियंत्रण, एटलांटिक पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नई दिल्ली
12	श्रीनिवास एम.एन.(1992), आधुनिक भारत में सामाजिक परिवर्तन, राजकमल प्रकाशन, दिल्ली.
13	दुबे श्यामचरण (१९८५) : अनु. पंडित हर्षिदा, ‘भारतीय समाज’, नेशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली
14	देसाई ए. आर. (१९६०) : ‘समाज षंडः भाग १ थी ४, गुजरात युनिवर्सिटी अमदावाड

15	જોશી વિદ્યુત (૧૯૯૭) 'પારિભાષિક કોશ - સમાજશાસ્ત્ર', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
16	જાની ગૌરાંગ ત્રિવેદી નલિની (૨૦૦૮), 'ગુજરાતી વિશ્વકોશ', ખંડ - ૨૨-૨૩, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ
17	પટેલ તારા (૧૯૫૯) : 'સમાજશાસ્ત્રનાં મૂળતત્ત્વો ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ
18	પરીખ રતુભાઈ (૧૯૫૬) 'સમાજશાસ્ત્ર પ્રવેશિકા', શ્રી પોપ્યુલર પબ્લિશિંગ હાઉસ સુરત
19	પરમાર વાચ.એ., 'સામાજિક સ્તરરચના', પોપ્યુલર પ્રકાશન સુરત
20	શાહ જેઠાલાલ (૧૯૫૨) 'સમાજશાસ્ત્રની રૂપરેખા', એસ.એન.ડી.ટી. મહિલા વિદ્યાલય, મુંબઈ
21	<p>E. Resources :</p> <p>https://edge.sagepub.com/ritzerintro4e</p> <p>https://www.tnteu.ac.in/pdf/library/11%20The_basics_of_sociology.pdf</p> <p>https://rgu.ac.in/wp-content/uploads/2021/02/Download_636.pdf</p> <p>http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)</p>

બી.એ. સેમેસ્ટર- ૨

સમાજશાસ્ત્ર

પેપર કોડ SOC- DSCM & MI : 202 (Major & Minor)

ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ

હેતુઓ	(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય સમાજ અંગેની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવાય
	(૨) વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સંસ્કૃતિ અંગેનો પરિચય કેળવાય
ફલશ્રુતિ	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃતિના વિવધ તત્ત્વોથી માહિતગાર થશે
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાંસ્કૃતિક વારસાથી પરિચિત થશે

	યુનિટ ૧: ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ	(સમયગાળો : ૧૨ કલાક)
૧.૧	ભારતીય સમાજ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ	
૧.૨	ભારતીય સમાજ – વિવિધતામાં એકતા	
૧.૩	સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો	
૧.૪	સંસ્કૃતિનું મહત્ત્વ	

	યુનિટ ૨: સંસ્કૃતિ સાથે સંકળાયેલા ખ્યાલો	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૨.૧	સંસ્કૃતિકરણ	
૨.૨	સંસ્કૃતિ પ્રસરણ અને પરસંસ્કૃતિકરણ	
૨.૩	સાંસ્કૃતિક મંદતા	
૨.૪	આત્મીકરણ, એકીકરણ અને સુગ્રથન	

	યુનિટ ૩ : વિવિધ સમુદાયોની સંસ્કૃતિ	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૩.૧	ગ્રામીણ સંસ્કૃતિની વિશેષતાઓ	
૩.૨	નગર સંસ્કૃતિની વિશેષતાઓ	
૩.૩	આદિવાસી સંસ્કૃતિની ખાસિયતો	
૩.૪	લોકસંસ્કૃતિની ખાસિયતો (ગુજરાતના સંદર્ભમાં)	

	યુનિટ ૪: સાંસ્કૃતિક વારસો	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૪.૧	સાંસ્કૃતિક વારસાનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને લક્ષણો	
૪.૨	વૈદિક અને અનુ વૈદિક સંસ્કૃતિના તત્ત્વો	
૪.૩	મધ્યયુગીન સંસ્કૃતિના તત્ત્વો	
૪.૪	સાંસ્કૃતિક ક્ષેત્રે ભારતનું વિશ્વને પ્રદાન:ગણિતશાસ્ત્ર, યોગ અને આયુર્વેદ, જ્યોતિષ	

REFERENCES :	
1	Atal Yogesh : “Changing India Society”. Rawat Publication, New Delhi 2008
2	Ahuja Ram : “Indian Social System”. Rawat Publication, Jaipur, 1994
3	Davis Kingsley : “Human Society”. The Macmillan Company New York 1969
4	Mukhrjee Radha Kamal : “The Horizons At Marriage”. Asia Publishing House, New Delhi, 1957
5	Mukhrjee D. N. : ‘Social Anthropology’. Asia Publishing House, New Delhi, 1959.
6	Thapar Ramesh : “Tribe, Caste and Religion in India” Popular Prakashan, 1961
7	આહુજા રામ : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
8	આહુજા રામ, આહુજા મુકેશ (2008), સમાજશાસ્ત્ર વિચેચના એવં પરિપ્રેક્ષ્ય, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
9	કાપડિયા કે.એમ. : ભારતવર્ષ મેં વિવાહ એવં પરિવાર, મોતીલાલ બનારસદાસ, નર્ડ દિલ્લી, 1963
10	કોલિસ રોબિન અનુવાદ બાજપેયી રામકૃષ્ણ - નાતેદારી એવં વિવાહ, મધ્યપ્રદેશ, હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1973
11	દોશી એસ.એલ. : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, નેશનલ પબ્લિકેશન, જયપુર - 1978
12	શર્મા શિપ્રા (2011), ભારતીય સમાજ, રિતુ પબ્લિકેશન્સ, જયપુર

13	शर्मा रामनाथ, शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996), भारतीय समाज, संस्थाए और संस्कृति, एटलांटिक पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नई दिल्ली.
14	श्रीनिवास एम.एन. (1992), आधुनिक भारत में सामाजिक परिवर्तन, राजकमल प्रकाशन, दिल्ली
15	वाजपेयी अनुराग (2009), भारतीय समाज एवं संस्कृति, राज पब्लिसिंग हाउस, जयपुर
16	જી. એચ. હઢન : ભારતમાં જ્ઞાતિસંસ્થા, ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન ૧૯૬૮
17	દેસાઈ ઊર્મિબહેન : સાંસ્કૃતિક માનવશાસ્ત્ર, રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ - ૧૯૭૫
18	દોશી હરિશ : લઝ્ન અને કુટુંબ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ, ૧૯૮૬
19	પટેલ તારાબહેન : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, ગૂ જરાત વિદ્યાપીઠ ૧૯૬૩
20	વાઘેલા સુનિલ એસ : લઝ્ન, કુટુંબ અને સગપણ (રક્ત) સંબંધ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૨૦૦૫

B.A. SEMESTER : 2

Sociology

Paper Code : SOC- DSCM & MI – 202 (Major & Minor)

Indian Society and Culture

Objectives:	1. Students develop a Sociological understand of Indian Society.
	2. To introduce students to Indian Culture.
Outcome:	1. Students will become aware of different elements of culture.
	2. Students will get acquainted with the Indian Cultural heritage.

	Unit : 1 Indian Society and Culture	(Duration : 12 Hours)
1.1	Indian Society and its characteristics.	
1.2	Indian Society – Unity in diversity	
1.3	Meaning and Characteristics of cultural.	
1.4	Importance of Culture.	

	Unit : 2 Concepts – Associated with Culture	(Duration : 11 Hours)
2.1	Sanskritization.	
2.2	Cultural transmission and Culturalization	
2.3	Cultural Lag.	
2.4	Assimilation, Acculturation and Integrated.	

	Unit : 3 The Culture of Different communities	(Duration : 11 Hours)
3.1	Characteristics of Rural Culture.	
3.2	Characteristics of Urban Culture.	
3.3	Characteristics of Tribal Culture.	
3.4	Characteristics of Folk Culture. (In the context of Gujarat)	

	Unit : 4 Cultural Heritage (Duration: 11 Hours)
4.1	Definition and characteristics of cultural heritage
4.2	Ancient culture – Elements of Vedic and Post Vedic culture.
4.3	Elements of Medieval culture.
4.4	India’s contribution to the world in the field of culture : Mathematics, Yoga and Ayurved, Astronomy

REFERENCES :	
1	Atal Yogesh : “Changing India Society”. Rawat Publication, New Delhi 2008
2	Ahuja Ram : “Indian Social System”. Rawat Publication, Jaipur, 1994
3	Davis Kingsley : “Human Society”. The Macmillan Company New York 1969
4	Mukhrjee Radha Kamal : “The Horizone At Marriage”. Asia Publishing House, New Delhi, 1957
5	Mukhrjee D. N. : ‘Social Anthropology’. Asia Publishing House, New Delhi, 1959.
6	Thapar Ramesh : “Tribe, Caste and Religion in India” Popular Prakashan, 1961
7	आहुजा राम : भारतीय सामाजिक व्यवस्था, रावत पब्लिकेशन, जयपुर
8	आहुजा राम, आहुजा मुकेश (2008), समाजशास्त्र विचेचना एवं परिप्रेक्ष्य, रावत पब्लिकेशन, जयपुर
9	कापडिया के.एम. : भारतवर्ष में विवाह एवं परिवार, मोतीलाल बनारसदास, नई दिल्ली, 1963
10	कोलिस रोबिन अनुवाद बाजपेयी रामकृष्ण - नातेदारी एवं विवाह, मध्यप्रदेश, हिन्दी ग्रंथ अकादमी, 1973
11	दोशी एस.एल. : भारतीय सामाजिक व्यवस्था, नेशनल पब्लिकेशन, जयपुर - 1978

12	शर्मा शिप्रा (2011), भारतीय समाज, रितु पब्लिकेशन्स, जयपुर
13	शर्मा रामनाथ, शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996), भारतीय समाज, संस्थाए और संस्कृति, एटलांटिक पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नई दिल्ली.
14	श्रीनिवास एम.एन. (1992), आधुनिक भारत में सामाजिक परिवर्तन, राजकमल प्रकाशन, दिल्ली
15	वाजपेयी अनुराग (2009), भारतीय समाज एवं संस्कृति, राज पब्लिसिंग हाउस, जयपुर
16	જી. એચ. હદ્દન : ભારતમાં જ્ઞાતિસંસ્થા, ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન, ૧૯૬૮
17	દેસાઈ ઊર્મિબહેન : સાંસ્કૃતિક માનવશાસ્ત્ર રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ - ૧૯૭૫
18	દોશી હરિશ : લગ્ન અને કુટુંબ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ, ૧૯૮૬
19	પટેલ તારાબહેન : ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ૧૯૬૩
20	વાઘેલા સુનિલ એસ. : લગ્ન, કુટુંબ અને સગપણ (રક્ત) સંબંધ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૨૦૦૫

બી.એ. સેમેસ્ટર : ૨

સમાજશાસ્ત્ર

પેપર કોડ : SOC – MD : 201 (Multidisciplinary)

વસ્તી અને સમાજ

હેતુઓ	(૧) માનવવસ્તી અંગે વિદ્યાર્થીઓનું દ્રષ્ટિબિંદુ કેળવાય
	(૨) વસ્તીશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો અને તેની વિભાવનાઓ અંગે વિદ્યાર્થીઓ જાણકારી કેળવે.
ફલશ્રુતિ	(૧) વસ્તીશાસ્ત્ર અંગેની વિદ્યાર્થીઓમાં પ્રાથમિક સમજ કેળવાશે
	(૨) વિદ્યાર્થીઓ વસ્તીનીતિ કાર્યક્રમના મહત્ત્વ અંગે સભાન થશે.

	યુનિટ ૧ : સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર (સમયગાળો : ૧૨ કલાક)
૧.૧	સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર
૧.૨	વસ્તી અને સામાજિક વિકાસ
૧.૩	વસ્તી અને આર્થિક વિકાસ
૧.૪	સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રના અભ્યાસની ઉપયોગિતા

	યુનિટ ૨: વસ્તીશાસ્ત્રીય ખ્યાલો અને સ્ત્રોતો (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૨.૧	જન્મદર (જીવિત જન્મ, મૃત જન્મ), મૃત્યુદર બાળમૃત્યુ દર
૨.૨	પ્રજનનશીલતા, લિંગ પ્રમાણ, અને જન્મ સમયે આયુષ્યની ધારણા
૨.૩	વસ્તીશાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાના સ્ત્રોત તરીકે દસ વાર્ષિક વસ્તી ગણતરી (સેન્સસ)
૨.૪	વસ્તીશાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાના સ્ત્રોત તરીકે નોંધણી પદ્ધતિ

	યુનિટ ૩: વસ્તીને લગતા મહત્ત્વના સિદ્ધાંતો (સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૩.૧	માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત
૩.૨	ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત
૩.૩	વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત

	યુનિટ ૪: ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિ	(સમયગાળો : ૧૧ કલાક)
૪.૧	ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિના કારણો	
૪.૨	ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિની અસરો	
૪.૩	ભારતની વસ્તીનીતિ	
૪.૪	કુટુંબકલ્યાણ કાર્યક્રમો - સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ	

REFERENCES :	
1	Carl Grindstaff (1981) : 'Population and Society' a social perspective Christopher Public House.
2	Desai A. R. (1980) : 'Urban Family and Family Planning in India'. Popularbook University of Verginia
3	Dubey Surendranath (2001) : 'Population of India-2001'. Authors Press –Delhi (Relevant Chapters)
4	Gaulotra M. M. (1984) : 'Population policy in India'. Blackie & Son Publishers Pvt. Ltd. – Bombay
5	Kuppusukivoy B. (1975) : 'Population and Society in India'. Popular Prakashan, The University of Michigan
6	Mamoria C. B. (1961) : 'India's Population Problem'. Kitab Mahal Pvt. Ltd.,Allahabad.
7	Premi M. K. (1983) : 'An Introduction to Social'. Ramchandra A.Demography
8	Bambawale Usha : Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
9	Premi M. K. (1985) : 'Social Demography' in Survey Research in Sociology and Social Anthropology Vol.-I 1969-1979 (P.P. 211-246) SATVAHAN Publication
10	Reddy M. M. (1996): 'Fertility and Family' Kanishka Publishers Distributors
11	Reddy M.M.(1998):'Population and Society in India' Kanishka Publishers Distributors
12	Towards a Population Policy (1969) : 'Council for Social Development'.Proceedings of the National Conference on Population Policy and

	Programme Dec. 19-23 India
13	Govt. of India (2001) : Census of India 2001 Govt. of India (2001) : Census of India 2011 Govt. of India (2001) : Census of India 2021
14	E. Resources : https://edge.sagepub.com/ritzerintro4e https://www.tnteu.ac.in/pdf/library/11%20The_basics_of_sociology.pdf https://rgu.ac.in/wp-content/uploads/2021/02/Download_636.pdf http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)

B.A. Semester : 2

Sociology

Paper Code : SOC – MD – 201 (Multidisciplinary)

Population and Society

Objectives	(1) To develop scientific view point in the students about human population.
	(2) Students to be acquainted with the theory and its important concepts related to demography.
Outcome	(1) Primary understanding about demography will be developed amongst students.
	(2) Students will be aware with importance of population policy programme.

	Unit - I : Social Demography (Duration : 12 Hours)
1.1	Meaning and Subject matter of Social Demography
1.2	Population and Social Development
1.3	Population and Economic Development
1.4	Importance of Study of Social Demography (National Sample Surveys NSS – SRS)

	Unit - 2 : Demographic Concepts and Sources (Duration : 11 Hours)
2.1	Birth rate (Live birth, Still birth), Death rate, Infant mortality
2.2	Fertility, Sex ratio, Reproductive age group, Expectancy of life at birth.
2.3	Census as a Demographic Source
2.4	Registration System as a Demographic Source

	Unit - 3 : Important theories population (Duration : 11 Hours)
3.1	Malthus's theory of population
3.2	Optimum theory of population

3.3	Transition theory of population
-----	---------------------------------

	Unit - 4 : Population Growth in India (Duration : 11 Hours)
4.1	Causes of Population Growth in India
4.2	Effects of Population Growth in India
4.3	Population Policy of India
4.4	Family Welfare Programs - Achievements and Limitations

REFERENCES :	
1	Carl Grindstaff (1981) : 'Population and Society' a social perspective Christopher Public House.
2	Desai A. R. (1980) : 'Urban Family and Family Planning in India'. Popularbook University of Verginia
3	Dubey Surendranath (2001) : 'Population of India-2001'. Authors Press –Delhi (Relevant Chapters)
4	Gaulotra M. M. (1984) : 'Population policy in India'. Blackie & Son Publishers Pvt. Ltd. – Bombay
5	Kuppusukivoy B. (1975) : 'Population and Society in India'. Popular Prakashan, The University of Michigan
6	Mamoria C. B. (1961):'India's Population Problem'. Kitab Mahal Pvt. Ltd.,Allahabad.
7	Premi M. K. (1983) : 'An Introduction to Social'. Ramchandra A.Demography
8	Bambawale Usha : Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
9	Premi M. K. (1985) : 'Social Demography' in Survey Research in Sociology and Social Anthropology Vol.-I 1969-1979 (P.P. 211-246) SATVAHAN Publication
10	Reddy M. M. (1996): 'Fertility and Family' Kanishka Publishers Distributors
11	Reddy M.M.(1998):'Population and Society in India' Kanishka Publishers Distributors

12	Towards a Population Policy (1969) : 'Council for Social Development'.Proceedings of the National Conference on Population Policy and Programme Dec. 19-23 India
13	Govt. of India (2001) : Census of India 2001 Govt. of India (2001) : Census of India 2011 Govt. of India (2001) : Census of India 2021
14	E. Resources : https://edge.sagepub.com/ritzerintro4e https://www.tnteu.ac.in/pdf/library/11%20The_basics_of_sociology.pdf https://rgu.ac.in/wp-content/uploads/2021/02/Download_636.pdf http://sandhan.kcgjournal.org/index.php/video-lectures/ (Sociology)